

Владислав Стефанишин

Кожного року ми із повними пасхальними кошиками страв поспішаємо до храму на святкування величної події – Воскресіння Господнього. Але чи запитували ми себе, яке місце займає це свято в нашому церковному календарі, чому надаємо йому такого особливого значення і чим для кожного з нас є Воскресіння Господнє – історичною подією, що відбулася дві тисячі років тому, повчальною притчею, чи, може, вона наділена глибшим смислом?

«Святкуємо перемогу над смертю, знищення аду, іншого життя вічного початок, і радіючи оспівуємо того, хто це вчинив...» – такими словами оспівує наша літургійна традиція Христове Воскресіння. І це не тільки красива метафора. Піснеспіви насамперед відображають істотне пережиття церковних таїнств, дають розуміння сенсу історії спасіння, зокрема Христового Воскресіння.

Створивши цей світ, Господь помістив у ньому людину. Людина є вінцем Божого творіння, яке Господь у своїх очах побачив як дуже добре (Бут 1,31). Всевишній наділяє людину свobodною волею, проте вона зловжила нею і відвернулася від Бога, а Господній заклик про покаєння, що лунав у совісті: «Адаме, де ти?», залишився не почутим (Бут 3,9). Таким чином наші прародичі втрачають рай, а гріх залишає свої наслідки для нас, зокрема смерть, яка після гріхопадіння стає необхідністю. Проте Творець не відміняє своєї обітниці про життя вічне і посилає свого Улюбленого Сина, щоб той підняв упалого Адама, а в його особі усе людство вивівши його з тління. Господь бачить творіння (тобто людину і весь світ) добрим, а тому не скасовує свого задуму щодо людини і світу. Приймавши людську природу на себе, Христос робить себе в усьому подібним до нас – він добровільно бере на себе усі наші немочі, аж до страждань і смерті. Проте своїм воскресінням Христос запевняє воскресіння людини з мертвих – зокрема кожного з нас.

Тіло Христа після воскресіння набуло нового виду, тобто воно стало переображеним. Христос показує нам можливості воскреслого тіла – проходження крізь двері (Йо 20,26); воно не обмежене тілесними потребами сну, їжі, пиття тощо. З цього можемо побачити, чим саме для нашого тіла стане наше воскресіння. Святий Дух через уста старозавітних пророків Ісаї, Даниїла, Єзекиїла та інших звіщав і готував народ Божий до прийняття цієї тайни про воскресіння (Іс 26,19; Дан 12,2; Єз 37,1-10). Проте саме Христос є сповненням цієї обітниці, саме Він – той довгоочікуваний Цар світу, що воскрешає людину, підводячи її з тління до життя вічного. Наше воскресіння можливе завдяки Христові, ознаки котрого ми можемо відчувати вже тепер. Свідченням цього є нетлінні моці святих, котрі змогли за своє життя преобразитись благодаттю Божою приймаючи живого Бога через Святі Тайни, зокрема Євхаристії, промовляючи до нього у молитвах, звершуючи постійні акти покаяння та очищення своєї душі. Коли людина приймає благодать воскресіння, вона набуває нового життя, стає господом часу, а природний закон смерті тіла вже не в змозі перервати її життєдайного перебування у Господі.

Христос своєю смертю входить в ад – місце, де спочивали усі померлі від Адама очікуючи на прихід Месії. Христос приходить туди, щоб спасти тих, які праведно жили і очікували на Спасителя. Це піднесення Адама зображено на іконі Воскресіння Христового, де Христос підводить прародичів – Адама і Єву розгромлюючи печаті смерті.

У сьогоднішньому світі люди бачать смерть як звичайне природне і загальне явище, з яким потрібно змиритись: «Оскільки смерть, – думають вони, – явище загальне, то ми повинні єдине дане нам життя використати «на повну», а про смерть не задумуватися». Так люди намагаються навантажити себе різними справами, аби не думати про смерть, а то й взагалі – жити в пошуках задоволення стаючи рабом своїх пристрастей. Силкуючись забути про смерть людина починає гонитися за успіхом, намагаючись присвятити себе різноманітним шляхетним справам чи навіть зробити цей світ кращим.

Христос своїм воскресінням показує нам, що смерть не має існування у собі. Христове Євангеліє і християнство загалом є одкровенням про життя. Християнство кидає виклик смерті і перемагає її. На відміну від світських тенденцій, міркування про смерть у християн полягає не в тому, щоб розкривати людям «істину» про смерть, але відкривати істину про життя, котрим є Христос, і наше життя можливе тільки в ньому, а поза ним – смерть.

Саме цей світ, в якому ми живемо, а не життя в якомусь «загробному світі», даний людині як таїнство божественної присутності і спілкування з Богом. І тільки в цьому світі і у цьому житті людина за Господнім задумом повинна була існувати та спілкуватися з Богом.

Запитаймо ж себе: як ми, християни XXI століття, можемо відчути цей передсмак воскресіння? Пригадаймо слова Христа: «Я – хліб живий, що з неба зійшов. Коли хтось

цей хліб їстиме, житиме повіки. І хліб, що його я дам, це – тіло моє за життя світу [...] Якщо не споживатимете тіло Чоловічого Сина й не питимете його кров, не матимете життя в собі. Хто тіло моє їсть і кров мою п'є, той живе життям вічним, і я воскресну його останнього дня» (Йо 6,51,53-54).

Згадаймо великих праведних мужів УГКЦ ХХ ст., наприклад, Василя Величковського чи Миколая Чарнецького ; святих Римо-Католицької Церкви – Падре Піо або Бернадет Субіру. Моці цих святих є нетлінними. Вони жили словами Євангелія Христового, Святими Тайнами, каючись у своїх гріхах. Ми покликані так само зростати у благодаті Божій. Яку б соціальну позицію ми не займали, ким би не були за професією, ми завжди покликані свідчити своїм життям воскреслого Господа і переображуватись приймаючи Христа в Євхаристії. Тоді поступово будемо зауважувати, як наше життя змінюється. Людина, яка живе Євангелієм, стає «мучеником» у християнському сенсі цього слова – свідком віри та живої Господньої присутності.

Владислав СТЕФАНИШИН, Воскресіння людини // СЛОВО №3 (2017)